

HRVATSKA ZAKLADA ZA ZNANOST

STOMATOLOŠKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

INSTITUT ZA HRVATSKI JEZIK I JEZIKOSLOVLJE

Projekt
Hrvatsko anatomsko i fiziološko nazivlje
(HRANAFINA)
2012. – 2013.

Project

Croatian Anatomical and Physiological Terminology

(HRANAFINA)

2012 - 2013

Hrvatsko anatomsko
HR ANA FI NA
i fiziološko nazivlje

HRVATSKA ZAKLADA ZA ZNANOST

STOMATOLOŠKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

INSTITUT ZA HRVATSKI JEZIK I JEZIKOSLOVLJE

Projekt

**Hrvatsko anatomske i fiziološke
nazivlje**

(HRANAFINA)

2012. – 2013.

Project

Croatian Anatomical and Physiological Terminology

(HRANAFINA)

2012 - 2013

Zagreb, 2012.

Ustanova nositelj projekta:

Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Voditelj projekta:

Marin Vodanović

Nakladnik:

Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Mjesto i godina izdavanja:

Zagreb, 2012.

HRANAFINA – Hrvatsko anatomske i fiziološke nazivlje
Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Zavod za dentalnu antropologiju
Gundulićeva 5, 10000 Zagreb, Hrvatska
Tel: ++385 (0)1 4899 214 ili ++385 (0)1 4802 111
Faks: ++385 (0)1 4802 159
E-pošta: hranafina@sfzg.hr
<http://hranafina.sfzg.hr>

© Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Projekt financira Hrvatska zaklada za znanost.

SADRŽAJ

Sažetak.....	1
Uvod	2
„Hrvatsko strukovno nazivlje – projekt koordinacije – STRUNA“	3
Projekt „Hrvatsko anatomsko i fiziološko nazivlje – HRANAFINA“.....	5
HRANAFINA – ciljevi projekta.....	6
HRANAFINA – važnost projekta	6
HRANAFINA – provedba	8
HRANAFINA – metodološki pristup	9
HRANAFINA – očekivani rezultati projekta	9
Terminološka baza podataka.....	10
Summary	12
Izvori podataka.....	13

Sažetak

Hrvatsko anatomsko i fiziološko nazivlje (HRANAFINA) projekt je Stomatološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji se provodi u suradnji s ostalim hrvatskim sveučilištima s medicinskim fakultetima. Projekt ima dva cilja: prvo, izgraditi hrvatsko anatomsko i fiziološko nazivlje i drugo, popularizirati uporabu hrvatskoga anatomskog i fiziološkog nazivlja među zdravstvenim djelatnicima, studentima medicine, znanstvenicima i prevoditeljima. Projekt je utemeljen na strateškim načelima Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ) te se uklapa u dva osnovna područja Nacionalne strategije znanosti (razvoj informacijske tehnologije i sociokulturne tranzicije iz industrijskoga društva u društvo znanja). U svrhu ispunjavanja ciljeva projekta uspostavit će se mrežna stranica projekta, bit će izrađen hrvatski anatomski i fiziološki terminološki priručnik te će biti organizirane terminološke radionice.

Osim toga, bit će razvijena baza podataka u koju će se na sustavan i uniforman način unositi pojmovi i definicije hrvatskoga anatomskog i fiziološkog nazivlja, zajedno s njihovim istovrijednicama na engleskome jeziku uz poštivanje preporuka Nacionalnoga koordinatora za izgradnju strukovnog nazivlja. Međunarodno prepoznati stručnjaci s hrvatskih sveučilišta s fakultetima medicinske grupacije te stručnjaci s područja jezikoslovlja bit će uključeni u projekt. Ovako zamišljen projekt obogatit će hrvatsko strukovno nazivlje i hrvatski jezik općenito, povećati kompetitivnost hrvatskih znanstvenika na međunarodnoj razini te će olakšati uključivanje hrvatskih znanstvenika, zdravstvenih djelatnika i studenata zdravstvenih usmjerenja u europske projekte.

Uvod

Ulaskom Republike Hrvatske u skupinu zemalja članica Europske unije hrvatski jezik postaje jedan od njezinih službenih jezika. Brojni su uvjeti koje je potrebno ispuniti da bi neki jezik dosegao međunarodno priznati status, a jedan od temeljnih uvjeta sustavno je izgrađeno nazivlje pojedinih struka. Nebriga za stvaranje hrvatskoga nazivlja i nekritičko prihvaćanje tuđica i ostalih posuđenica sustavno ugrožava opstojnost hrvatskoga jezika, a time i njegov međunarodni status.

Hrvatska zaklada za znanost je krajem 2007. godine odlučila poduprijeti inicijativu *Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa* za izgradnju i njegovanje hrvatskoga strukovnog nazivlja. Stoga je raspisala prvi krug natječaja za izbor nacionalnoga koordinatora izgradnje hrvatskoga strukovnog nazivlja. Na natječaju je izabran *Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje*.

U 2. krugu natječaja „*Izgradnja hrvatskoga strukovnog nazivlja*“ (2009.) *Hrvatska zaklada za znanost* odlučila je poduprijeti projekte izgradnje hrvatskoga strukovnog nazivlja za područja koja se u današnje doba najbrže razvijaju, primjerice za područje europske pravne stečevine, računalnih znanosti, gospodarstva, financija, promidžbe, ali i za sva ostala znanstvena područja. Pri izgradnji strukovnoga nazivlja osobita pozornost posvećena je interdisciplinarnom pristupu, odnosno uskoj suradnji između jezikoslovaca i stručnjaka pojedinih struka te ujedno uspostavi suradnje među stručnjacima različitih struka kako bi se nazivlje za iste pojmove u različitim strukama ujednačilo. Temeljni ciljevi 2. kruga natječaja su:

- Izradba baze podataka hrvatskoga strukovnog nazivlja pojedinih struka uz prijevodne istovrijednice na drugim europskim jezicima (u prvome redu na engleskome, njemačkome, francuskome);
- Priprema sustavne i kontinuirane suradnje stručnjaka pojedinih struka i jezikoslovaca;
- Organizacija terminoloških radionica.

„Hrvatsko strukovno nazivlje – projekt koordinacije – STRUNA“

Projekt „Hrvatsko strukovno nazivlje – projekt koordinacije – STRUNA“ provodi se u *Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, a započet je 2008. Voditeljica projekta u razdoblju od 2008. – 2009. bila je dr. sc. Milica Mihaljević, a od 2009. tu dužnost obnaša dr. sc. Maja Bratanić. Projekt financira *Hrvatska zaklada za znanost*.

Cilj je projekta uspostaviti sustav koordinacije terminoloških djelatnosti u svim strukama u Hrvatskoj i tako pridonijeti poboljšanju kakvoće i učinkovitosti visokoga obrazovanja i znanstvenoistraživačkog rada izgradnjom ujednačenoga i verificiranoga nazivlja kojim će se moći služiti stručnjaci svih struka, ali i zainteresirana javnost. Projektom je uspostavljena istraživačka terminološka mreža i znanstvena suradnja među ustanovama koje se bave različitim aspektima terminološkoga rada.

Da bi se ciljevi projekta ostvarili, osmišljena su načela za uspostavu i odabir odgovarajućih naziva te se organiziraju radionice u kojima se stručnjaci obrazuju i osposobljavaju za terminološki rad. Izrađena je baza podataka STRUNA u koju se po ujednačenim načelima unose definirani nazivi svih struka te njihove istoznačnice na hrvatskome jeziku i istovrijednice na nekoliko europskih jezika. Nazive i definicije u terminološku bazu podataka unose stručnjaci pojedinih struka, kojima Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje osigurava kroatističku i terminološku provjeru i potvrdu unesenih naziva. Temeljna načela pri osmišljavanju terminološkoga rada na kojima je zasnovan projekt „Hrvatsko strukovno nazivlje – projekt koordinacije – STRUNA“ su:

- nazivlje pripada hrvatskomu standardnom jeziku;
- u izgradnji nazivlja trebaju sudjelovati stručnjaci pojedinih struka i jezikoslovci;
- jezikoslovci trebaju sudjelovati u izgradnji nazivlja svih struka, a stručnjaci pojedinih struka u izgradnji nazivlja svoje struke;
- nazivlja različitih struka trebala bi biti međusobno usklađena;
- sinonimija u nazivlju nije poželjna i trebalo bi uspostaviti odnose među sinonimima (preporučeni naziv, dopušteni naziv, nedopušteni naziv);
- da bi se mogao izraditi terminološki sustav, potrebno je sve navedene nazive definirati.

Rad na STRUNI odvija se u suradnji dvaju odjela Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje: Odjela za opće, poredbeno i računalno jezikoslovlje i Odjela za hrvatski standardni jezik, koji su odgovorni za terminološku i jezičnu pouzdanost STRUNE. Za izbor naziva i točnost stručnih podataka iz različitih

područja i struka u STRUNI odgovorni su urednici projekata. Sučelje za pretraživanje baze STRUNA je dostupno na: <http://struna.ihjj.hr/>.

U STRUNU je dosad uključeno nazivlje trinaest različitih struka, a u trenutku otvaranja za javnost početkom 2012. bilo je dostupno nazivlje deset struka: brodstrojarstva, fizike, građevinarstva, kartografije i geoinformatike, kemije, korozije i zaštite materijala, polimerstva, stomatologije, strojnih elemenata te zrakoplovstva. U tijeku je rad na nazivlju iz antropologije, pomorstva i prava EU-a pa će i ono biti dostupno javnosti tijekom 2012. godine.

Projekt „Hrvatsko strukovno nazivlje – projekt koordinacije – STRUNA“ omogućava prirodan protok znanja, znanstvenih dostignuća i informacija na hrvatskome jeziku u sve društvene slojeve, što je nužna pretpostavka opstojnosti hrvatskoga standardnog jezika, koji će kao službeni jezik Republike Hrvatske pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji postati jednim od njezinih službenih jezika.

Naslovna stranica za pretraživanje baze STRUNA

Projekt „Hrvatsko anatomsko i fiziološko nazivlje – HRANAFINA“

Ideja o pokretanju projekta „Hrvatsko anatomsko i fiziološko nazivlje – HRANAFINA“ nastala je kao rezultat uspješno provedenoga i izvrsno ocijenjenoga projekta „Hrvatsko stomatološko nazivlje – HRSTON“ kojeg je tijekom 2009. i 2010. financirala Hrvatska zaklada za znanost. Znanja i iskustva

stečena na tom projektu te odlična suradnja i komunikacijski kanali izgrađeni između stručnjaka s područja stomatologije i medicine sa stručnjacima s područja jezikoslovlja predstavljaju temelj i okosnicu projekta HRANAFINA. Zainteresiranost postojećih suradnika s projekta HRSTON i spremnost novih stručnjaka za suradnju na sličnome projektu srodnih područja medicine predstavljaju izvrstan ulog, motiv i jamstvo za uspješnu provedbu projekta HRANAFINA. Kako bi se osigurala kompetentnost projektne tima u projekt su uključeni stručnjaci s radnim i znanstvenim iskustvom na području anatomije i fiziologije s hrvatskih sveučilišta na kojima postoje fakulteti sa zavodima odnosno katedrama za anatomiju i fiziologiju čovjeka.

Hrvatska medicinska literatura gotovo svakodnevno biva obogaćena novim knjigama, udžbenicima, priručnicima i ostalom literaturom. U nekim slučajevima radi se o izvornim hrvatskim publikacijama, a u nekim o prijevodima stranih izdanja i to najčešće s engleskog ili njemačkog jezika. Ne ulazeći u strukovnu i znanstvenu vrijednost hrvatske medicinske literature, vrlo je lako primijetiti da postoji izrazita jezična neujednačenost među pojedinim izdanjima, a u nekim slučajevima nažalost i unutar istoga izdanja u različitim poglavljima. Manjak odgovarajućih hrvatskih istovrijednica za pojedine medicinske nazive, njihova nedosljedna primjena te nekritičko uvrštavanje stranih naziva kao jednakovrijednih u hrvatske tekstove nerijetko predstavljaju jezičnu zbilju u hrvatskoj medicinskoj literaturi. Stoga su takvi tekstovi često nerazumljivi, nejasni i teški za čitanje.

U tom se smislu projektom HRANAFINA namjeravaju obuhvatiti dva temeljna i međusobno srodna medicinska područja: anatomija i fiziologija, koja predstavljaju nezaobilaznu osnovu u izobrazbi svih zdravstvenih djelatnika, kako onih srednjoškolske (medicinske sestre, zdravstveni tehničari i dr.) tako i onih sveučilišne razine (liječnici, stomatolozi, farmaceuti i dr.). Anatomija i fiziologija dva su područja medicine koja na neki način predstavljaju ishodište svih ostalih medicinskih područja jer ne postoji dio medicine u kojem se može djelovati bez poznavanja anatomije i fiziologije. Samo nazivlje koje se koristi u ova dva područja neizostavan je dio nazivlja ostalih medicinskih područja. Zato se anatomsko i fiziološko nazivlje može smatrati temeljem medicinskoga nazivlja i logičnim prvim korakom u izgradnji hrvatskoga nazivlja medicinske struke.

HRANAFINA – ciljevi projekta

Osnovni su ciljevi projekta HRANAFINA:

- 1) sustavna izgradnja hrvatskoga anatomskog i fiziološkog nazivlja u suradnji s relevantnim stručnjacima pojedinih područja;
- 2) populariziranje uporabe hrvatskoga anatomskog i fiziološkog nazivlja u govoru i pismu uz istovremenu izobrazbu među zdravstvenim djelatnicima i ostalim zainteresiranim o važnosti izgrađivanja i očuvanja hrvatskoga strukovnog jezika.

Time se hrvatsko medicinsko nazivlje ne samo izgrađuje i obogaćuje, nego se čuva od propadanja i prikrivene jezične preobrazbe kojoj je izloženo nekompetentnošću uslijed sve češćega nekritičkog uvrštavanja stranih naziva u hrvatski jezični korpus pod zaštitnom koprenom stava da jezik mora biti otvoren i dinamičan, što je točno, ali to ne smije podrazumijevati kaotičnost i neorganiziranost.

HRANAFINA – važnost projekta

Projektom HRANAFINA sustavno se pristupa izgradnji hrvatskoga anatomskog i fiziološkog nazivlja te se uz hrvatske anatomske i fiziološke nazive navode i prijevodne istovrijednice na engleskome jeziku. To će veoma olakšati pisanje i prevođenje članaka, knjiga, udžbenika i ostalih tekstova na način da omogućuje i preporučuje uporabu hrvatskih naziva. Planiranim aktivnostima na popularizaciji uporabe hrvatskoga anatomskog i fiziološkog nazivlja među korisnicima između ostaloga podiže se svijest o važnosti vlastitoga jezika kao jedne od odrednica nacionalnoga identiteta.

Osim za medicinu, rezultati ovoga projekta od velike su važnosti ne samo za hrvatski strukovni jezik, nego i za hrvatski jezik općenito, jer će u korpus hrvatskoga jezika za koji se procjenjuje da sadrži oko 400.000 riječi ući brojne nove riječi i pojmovi za koje se do sada u široj javnosti vjerojatno nije ni znalo da postoje. Time će se hrvatski jezik nepovratno obogatiti i ojačati svoj položaj u odnosu na druge jezike te tako zaštititi od propadanja i odumiranja.

Osim neposredne važnosti za razvoj hrvatskoga medicinskog nazivlja, projekt HRANAFINA ima i širu važnost za hrvatsku znanstvenu zajednicu i cjelokupnu javnost:

- Projekt HRANAFINA povećava konkurentnost hrvatskih znanstvenika s područja medicine u europskim znanstvenim krugovima. Naime, sedmi okvirni program Europske unije za istraživanje i razvoj 2007 – 2013 (FP7) za područje medicine i zdravstva dodjeljuje više od 30 milijardi eura, a kako je ovim projektom predviđeno prikupljanje prijevodnih istovrijednica na engleskome jeziku, olakšat će se komunikacija hrvatskih znanstvenika na međunarodnoj razini.
- Projekt HRANAFINA predviđa stvaranje hrvatskoga nazivlja za prevođenje akata Europske unije koji se odnose na medicinske nazive na hrvatskome jeziku u suradnji s Nacionalnim koordinatorom za izgradnju strukovnoga nazivlja.
- Projekt HRANAFINA potiče prirodan protok znanja, znanstvenih i kliničkih dostignuća i informacija na hrvatskome jeziku u području medicine, što postaje posebno bitno u trenutku ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, kada hrvatski jezik postaje jedan od njenih službenih jezika.
- Projekt HRANAFINA promovira Hrvatsku kao društvo koje potiče i podržava jezičnu raznolikost što je u skladu s naputkom Europske komisije iz 2004. (European Commission. Many tongues, one family - Languages in the European Union. Office for Official Publications of the European Communities, 2004.)
- Projekt HRANAFINA olakšava uvođenje i provođenje medicinskih studijskih progama na stranome jeziku, čime se hrvatska sveučilišta čine kompetitivnijim i poželjnijim među stranim studentima, što je u skladu sa strategijom njihova razvitka.
- Projekt HRANAFINA pojednostavljuje objavljivanje znanstvenih rezultata hrvatskih znanstvenika u stranim časopisima, čime se direktno podiže razina produktivnosti hrvatske znanstvene zajednice.
- Projekt HRANAFINA poboljšava kakvoću i učinkovitost visokoga obrazovanja i znanstveno-istraživačkoga rada.
- Projekt HRANAFINA pruža mogućnost pravilne jezične edukacije i uporabe hrvatskoga jezika u okvirima anatomskog i fiziološkog nazivlja svim generacijama korisnika.
- Projekt HRANAFINA omogućava lakše i redovitije ažuriranje šifrnika bolesti i stanja, što je bitno u provođenju reformi zdravstvenoga sustava.

HRANAFINA – provedba

Projekt HRANAFINA jednogodišnji je projekt koji se odvija u nekoliko faza s ciljem izgradnje hrvatskoga anatomskog i fiziološkog nazivlja i popularizacije njegove uporabe. Sve aktivnosti su usklađene sa zahtjevima Nacionalnoga koordinatora za izgradnju hrvatskoga strukovnog nazivlja. Posebna pažnja posvećuje se uspostavi i organizaciji sustavne i kontinuirane suradnje stručnjaka s područja biomedicine sa stručnjacima s područja jezikoslovlja što je temelj uspješne provedbe projekta. U tom smislu organiziraju se terminološke radionice na kojima stručnjaci s područja jezikoslovlja educiraju stručnjake s područja biomedicine osnovama terminološkoga rada i načelima izgradnje strukovnoga jezika. Osim toga, radionice su način pripreme suradnika za rad u terminološkoj bazi e-STRUNA u koju će se nazivi s područja anatomije i fiziologije prikupljati, unositi i obrađivati u skladu s preporukama Nacionalnoga koordinatora za izgradnju hrvatskoga strukovnog nazivlja. Da bi se ujednačio način terminološkog rada te uskladilo nazivlje za iste pojmove u različitim strukama, uspostavljena je komunikacija i suradnja s drugim projektima iz programa „Izgradnja hrvatskog strukovnog nazivlja“ u suradnji s Nacionalnim koordinatorom za izgradnju hrvatskoga strukovnog nazivlja.

Kako bi se aktivnosti na projektu HRANAFINA na odgovarajući način predstavile ostalim zainteresiranim pojedincima i javnosti otisnuta je informativna brošura o projektu te je izrađena mrežna stranica projekta (dostupna na: <http://hranafina.sfzg.hr>) na kojoj su dostupne osnovne informacije o projektu, njegovoj svrsi i ciljevima, načinu provedbe, mogućnosti uključivanja u rad i očekivanim rezultatima. Za suradnike na projektu izrađen je detaljni radni priručnik koji sadržava sve potrebne informacije o programu „Izgradnja hrvatskoga strukovnog nazivlja“, projektu „Hrvatsko anatomsko i fiziološko nazivlje“, fazama provedbe projekta, načinu rada, terminološkim načelima te terminološkoj elektronskoj bazi e-STRUNA. U svrhu diseminacije rezultata projekta, objavljuju se edukativni tekstovi o hrvatskome anatomskom i fiziološkom nazivlju u odgovarajućim časopisima, a suradnici sudjeluju na prikladnim znanstvenim konferencijama u Hrvatskoj i inozemstvu, educirajući se o anatomiji i fiziologiji, te njihovom nazivlju.

HRANAFINA – metodološki pristup

Prilikom izgradnje hrvatskoga anatomskog i fiziološkog nazivlja u sklopu projekta HRANAFINA primjenjivat će se metodologija i načela terminološkog rada koja preporuča Nacionalni koordinatorski odbor za izgradnju hrvatskoga strukovnog nazivlja. Svi prikupljeni nazivi obradit će se i klasificirati u skladu s preporukama terminologa i jezičnih savjetnika koje Nacionalni koordinatorski odbor za izgradnju hrvatskoga strukovnog nazivlja dodijeli projektu HRANAFINA.

Kako bi se osigurao sustavan pristup izgradnji hrvatskoga anatomskog i fiziološkog nazivlja u početnoj provedbenoj fazi projekta definirat će se referentna literatura (udžbenici, knjige, časopisi i ostalo) na temelju koje će se za ova dva područja identificirati specifično nazivlje. To će biti temelj za izgradnju baze aktualnoga anatomskog i fiziološkog nazivlja koje se koristi u hrvatskome jeziku. Kao izvor informacija za izgradnju hrvatskoga anatomskog i fiziološkog nazivlja koristit će se literatura koja se koristi u preddiplomskoj, diplomskoj, poslijediplomskoj i specijalističkoj izobrazbi stručnjaka na institucijama s kojih dolaze suradnici na projektu. Kao izvor informacija o načelima terminološkoga rada koristit će se literatura koju preporuča Nacionalni koordinatorski odbor za izgradnju hrvatskoga strukovnog nazivlja, odnosno terminolozi i jezični savjetnici koje Nacionalni koordinatorski odbor za izgradnju hrvatskoga strukovnog nazivlja dodijeli projektu HRANAFINA. Ovakvim pristupom omogućena je sustavnost u izgradnji baze strukovnoga nazivlja te je spriječena mogućnost da neka područja unutar anatomije odnosno fiziologije budu neopravdano manje, a druga više zastupljena. Osim toga, korištenjem referentne literature znatno je umanjena mogućnost pojave pogrešaka prilikom definiranja pojedinih pojmova unutar baze aktualnoga anatomskog i fiziološkog nazivlja.

HRANAFINA – očekivani rezultati projekta

Očekivani rezultati projekta mogu se podijeliti u dvije skupine. Jednu skupinu čine rezultati vezani uz izgradnju hrvatskoga anatomskog i fiziološkog nazivlja, a drugu skupinu rezultati vezani uz popularizaciju primjene hrvatskoga anatomskog i fiziološkog nazivlja. Očekivani rezultati vezani uz izgradnju hrvatskoga anatomskog i fiziološkog nazivlja su:

- baza hrvatskih anatomskih i fizioloških naziva unutar baze e-STRUNA u kojoj će nazivi biti obrađeni i klasificirani u skladu s preporukama Nacionalnoga koordinatorskog odbora za izgradnju hrvatskoga strukovnog nazivlja
- usklađenost naziva za iste pojmove u različitim strukama

- izobrazba članova projektnoga tima i ostalih zainteresiranih za područje anatomije i fiziologije te njihova nazivlja sudjelovanjem na radionicama i predavanjima, posjetom odgovarajućim institucijama, skupovima i konferencijama.

Očekivani rezultati vezani uz popularizaciju primjene anatomskog i fiziološkog nazivlja su:

- uspostava temelja za sustavnu i kontinuiranu suradnju stručnjaka s područja medicine i jezikoslovlja na izgradnji hrvatskoga strukovnog nazivlja tijekom provedbe projekta i po njegovom završetku
- radni priručnik namijenjen suradnicima na projektu o programu „Izgradnja hrvatskoga strukovnog nazivlja“ te projektu „Hrvatsko anatomsko i fiziološko nazivlje“
- edukativni tekstovi o hrvatskome anatomskom i fiziološkom nazivlju
- predstavljanje projekta i njegovih rezultata te programa „Izgradnja hrvatskoga strukovnog nazivlja“ javnosti na domaćoj i međunarodnoj razini putem mrežne stranice, projektne brošure i ostalih odgovarajućih publikacija te posjeta odgovarajućim institucijama, skupovima i konferencijama.

S obzirom na to da do sada u hrvatskoj medicini, osim projekta „Hrvatsko stomatološko nazivlje - HRSTON“ nisu postojali slični projekti koji bi izgrađivali i promicali hrvatsko medicinsko nazivlje, rezultati ovoga projekta bit će od iznimne važnosti kako u provođenju nastave i edukaciji zdravstvenih djelatnika svi razina (liječnika, stomatologa, farmaceuti medicinskih sestara, zdravstvenih tehničara i drugih) tako i u svakodnevnome kliničkom radu jer su anatomija i fiziologija temelj medicine. Osim toga baza anatomskih i fizioloških naziva čija je izgradnja planirana ovim projektom predstavljat će središnje i referentno mjesto za hrvatsko anatomsko i fiziološko nazivlje, što će biti od velike pomoći liječnicima, stomatolozima, drugim zdravstvenim djelatnicima, znanstvenicima, studentima, prevoditeljima i ostalima, jer ne samo da će pružati popis svih aktualnih naziva, nego i njihove definicije te prijevode na engleski jezik.

Terminološka baza podataka

Za potrebe projekta koordinacije „Hrvatsko strukovno nazivlje – projekt koordinacije STRUNA“ osmišljena je opća struktura terminološke baze podataka koja će se moći prilagođavati i u koju će se moći uključivati potrebne prilagodbe pojedinačnih projekata izradbe terminoloških rječnika pojedinih struka.

U tu su svrhu razmotrena iskustva stečena na međunarodnim projektima kojima je ciljem bilo usklađivanje nazivlja na razini Europske unije te su primijenjena već postojeća rješenja srodnih projekata provedenih za nacionalne potrebe u susjednim (tranzicijskim) državama (npr. Evroterm u Sloveniji).

Pri strukturiranju implementacije osobito je uzeta u obzir nužnost odvajanja mogućih pogleda na podatke od njihove strukture i sadržaja. Pri strukturiranju i odabiru odgovarajuće baze podataka sudjelovao je interdisciplinarni tim terminologa i informatičara.

Baza podataka sadržava ove elemente:

1. naziv na hrvatskome jeziku
2. jezičnu odrednicu
3. oznaku grane i potpodručja kojem naziv pripada
4. vrelo naziva
5. definiciju
6. vrelo definicije
7. kontekst
8. vrelo konteksta
9. istoznačnice (sinonime) na hrvatskome jeziku kojima je određen normativni status (dopušteni, nepreporučeni, zastarjeli, žargonizam)
10. istovrijednice (ekvivalente) na stranim jezicima (zasad su predviđeni engleski, njemački, francuski, talijanski, latinski, ruski, slovenski, češki i slovački, ali se po potrebi u pojedinim strukama može dodati i još koji jezik)
11. suprotnice (antonime)
12. podređene nazive
13. kratice
14. simbol, jednadžbu, formulu
15. poveznicu
16. sliku
17. napomenu
18. dopisivanje

Uz te osnovne elemente pri izradi sheme baze podataka predviđeni su i posebni elementi koji će biti dodani u strukturu ovisno o potrebama određene struke.

Summary

HRANAFINA – Croatian Anatomical and Physiological Terminology is a project of the University of Zagreb School of Dental Medicine performed in cooperation with other Croatian universities with medical schools.

This project has a two-pronged aim: firstly building of Croatian anatomical and physiological terminology and secondly Croatian anatomical and physiological terminology usage popularization between health professionals, medical students, scientists and translators. The project supports the strategic values of Croatian Science Foundation (HRZZ) and fits into two basic areas of National Strategy for Science Development (development of information technology and sociocultural transition from an industrial society to a knowledge-based society). In order to fulfill the aims, project website will be established, manual of Croatian anatomical and physiological terminology will be made, and terminology workshops will be organized. Also, the data base of Croatian anatomical and physiological terms with their definitions and equivalents in English will be developed following the recommendations of the National Coordinator for Development of Croatian Professional Terminology.

Internationally recognized experts from Croatian universities with medical faculties and linguistics experts will be involved in the project. Formed that way, the project will enhance Croatian professional terminology and Croatian language in general, increase competitiveness of Croatian scientists at the international level and facilitate the involvement of Croatian scientists, health care providers and medical students in European projects.

Izvori podataka

- Hudaček I, Mihaljević M. Hrvatski terminološki priručnik. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb; 2009.
- Vodanović M, Štambuk D, Ostroški Anić A. Stomatološke nazivlje. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u zagrebu; 2010.
- <http://hranafina.sfzg.hr>
- <http://hrston.sfzg.hr>
- www.ihjj.hr
- www.hrzz.hr
- www.sfzg.hr

Hrvatska zaklada za znanost
Ilica 24, Zagreb / Nazorova 2, Opatija, Hrvatska
Tel: ++385 (0)51 228 690
Faks: ++385 (0)51 271 085
e-pošta: hrzz@hrzz.hr
www.hrzz.hr

Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Gundulićeva 5, Zagreb, Hrvatska
Tel.: ++ 385 (0)1 4802 111
Faks: ++ 385 (0)1 4807 367
e-pošta: dekanat@sfzg.hr
www.sfzg.hr

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje
Ulica Republike Austrije 16, Zagreb, Hrvatska
Tel.: ++ 385 (0)1 3783 888
Faks: ++ 385 (0)1 3783 803
e-pošta: ihjj@ihjj.hr
www.ihjj.hr

HRANAFINA - Hrvatsko anatomsko i fiziološko nazivlje

Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Zavod za dentalnu antropologiju
Gundulićeva 5, 10000 Zagreb, Hrvatska

Tel: ++385 (0)1 4899 214 ili ++385 (0)1 4802 111 Faks: ++385 (0)1 4802 159 E-pošta: hranafina@sfzg.hr <http://hranafina.sfzg.hr>